

Katedra občanské výchovy a filosofie

Test k přijímacím zkouškám NMgr. 2018

1. „Každý musí uznat, že zákon, má-li platit morálně, tzn. jako základ závaznosti, musí být spjat s absolutní nutností: že příkaz: nesmíš lhát, neplatí snad jen pro lidi, přičemž by ho ostatní rozumné bytosti nemusely dbát; a že je tomu tak i se všemi ostatními mravními zákony; že tedy nelze hledat důvod závaznosti v lidské přirozenosti nebo v okolnostech světa, do nichž je člověk zasazen, nýbrž výlučně a priori v pojmech čistého rozumu, a jakýkoli jiný předpis, který se zakládá na principech pouhé zkušenosti, i kdyby to v jistém ohledu byl obecný předpis, může se sice nazývat praktickým pravidlem, ale nikdy morálním zákonem, jestliže se jeho sebemenší složka, byť šlo třeba jen o jedinou pohnutku, opírá o empirický základ.“

I. Kant zde vyjadřuje platnost mravního zákona jako:

- a) kategorického imperativu
- b) hypotetického imperativu
- c) historického imperativu

2. „Skrze spolehlivou platnost něčeho společného, co pronikalo do každého všedního dne, byla až donedávna soudržnost mezi lidmi, která zřídka dopustila, aby se komunikace stala zvláštním problémem. Bylo možno se spokojit se slovem: můžeme se spolu modlit, nikoli spolu mluvit. Dnes, kdy se už neumíme spolu ani modlit, si teprve plně uvědomujeme, že lidství je vázáno na otevřenost komunikace mezi lidmi.

Bytí je v jevu rozštěpeno rozmanitostí lidí, rozmanitostí původu víry a rozmanitostí dějinné podoby společenství na té které zvláštní půdě. Identicky společné jsou jen věda a technika, a to v objímajícím vědomí vůbec. Spojují však jen abstraktní všeobecné vědomí, jsou pro skutečného člověka v celku právě tak bojovými prostředky jako médii komunikace.“

K. Jaspers: Filozofická víra

Autor vyjadřuje názor, že:

- a) To, co lidi v minulosti spojovalo, byla schopnost komunikace.
- b) To, co dnes lidi bezvýhradně spojuje je jen věda a technika.
- c) To, co dnes lidi spojuje, je odpovědnost za budoucnost.

3. „Bůh jakožto Bůh – jakožto *duchovní* či *abstraktní*, tj. *ne lidská, ne smyslová, jen rozumu či inteligenci přístupná a předmětná bytost* není *nic jiného než sama podstata rozumu*, kterou si však *obyčejná theologie* či *theismus představuje s pomocí obrazotvornosti jako nějakou od rozumu odlišnou, samostatnou bytost*. Je proto vnitřní, svatou nutností, aby podstata rozumu, odlišná od rozumu byla konečně *ztotožněna s rozumem*, aby tedy byla poznána, uskutečněna a zpřítomněna boží bytost *jako podstata rozumu*. Na této nutnosti se zakládá vysoký *dějinný význam spekulativní filosofie*.“

L. Feuerbach: *Základy filosofie budoucnosti*

Autor tvrdí, že:

- a) Smyslem filosofie je překonat odcizení rozumu sobě samému a jeho projekci do Boha.
- b) Úkolem filosofie je potvrzení boží existence jako samostatné, od rozumu odlišné bytosti.
- c) Dějinný význam filosofie spočívá v odhalení nutnosti Boha.

4. „Historie liší se od předhistorického lidství otřesením akceptovatelného smyslu. ...Člověk předhistorické epochy couvá do akceptovaného smíru s univerzem na základě svého uskrovnění, jak ukazují taková testimonia, jako je Gilgamešova panika nad smrtí druha, podobně jako dospívající může ustupovat do bezpečí infantilismu. Možnost otřesení naň doléhá, ale je odmítána. Dává přednost skromnému začlenění do univerza, a tomu odpovídá též jeho společenská existence v pospolitosti, která se neliší od univerza sama a jeho určujících sil.“

Těmito slovy vyjadřuje J. Patočka, že:

- a) Dějiny začínají písemnou tradicí.
- b) Dějiny začínají ustavením kolektivní paměti lidstva.
- c) Dějiny začínají vědomím problematičnosti dosud samozřejmého života.

5. „Neboť odkud víme, že myšlenky přicházející ve spánku jsou klamnější než ty druhé, uvážíme-li, že často jsou stejně živé a výrazné? A nechť nejlepší duchové se o to pokoušejí, jak je jim libo, nevěřím, že by mohli podat nějaký důvod, jenž by stačil odstranit toto pochybování, nepředpokládají-li existenci boží. Neboť především již to, co jsem dříve vyslovil jako pravidlo, že totiž věci, které zcela jasně a zřetelně chápeme, jsou všechny skutečné, je podepřeno toliko tím, že bůh je, čili existuje, že je dokonalou bytostí a že vše, co je v nás, vychází od něho. Z čehož vyplývá, že naše ideje nebo poznatky, jsouce reálnými věcmi a vycházejíce od boha, ve všem, v čem jsou jasné a zřetelné, nemohou po této stránce nebyť pravdivé. Takže máme-li někdy i takové ideje, jež obsahují nějakou nesprávnost, může to být jen u těch, jež mají něco zmateného a temného, ježto v tomto směru pocházejí z nicoty, to je, že jsou v nás tak zmatené toliko proto, že my nejsme naprosto dokonalí. A zřejmě je stejně nesmyslné, že by klamnost nebo nedokonalost svou podstatou vycházela od boha, jako je nesmyslné, že by pravdivost nebo dokonalost pocházela z nicoty. ... nechť spíme nebo bdíme, nikdy se nemáme dát přesvědčit ničím jiným než evidencí svého rozumu. ... Rozum nám nikterak nediktuje, že to, co vidíme nebo si představujeme, je pravdivé. Avšak diktuje nám zajisté, že všechny naše ideje a postřehy musí mít nějaký podklad pravdivosti, neboť by nebylo možno, aby bůh, jenž je sama dokonalost a pravdivost, byl je jinak v nás vložil.“

V tomto textu:

- a) T. Akvinský představuje jeden ze svých důkazů existence Boží
- b) R. Descartes vyjadřuje, že Bůh nechce, aby byl člověk klamán
- c) F. Bacon vyjadřuje svou kritiku racionálního poznání

6. „Vědomí v přísném slova smyslu je jen tam, kde je určité bytosti předmětem její rod, její substance. Zvíře je ovšem samo sobě předmětem jako jedinec – proto má schopnost pociťovat se – ale ne jako rod – proto se mu nedostává toho vědomí, jehož jméno je odvozeno od slova věděti. Kde je vědomí, tam je způsobilost k vědě. Věda je vědomí rodů. V životě se setkáváme s jedinci, ve vědě s rody. Ale pouze bytost, které je předmětem její rod, její substance, může zpředmětnit jiné věci či bytosti podle jejich podstatné povahy.

Zvíře má tedy pouze jednoduchý život, kdežto člověk má život dvojitý: u zvířete je vnitřní život shodný s životem vnějším – člověk má vnitřní a vnější život. Vnitřní život člověka je život ve vztahu k jeho rodu, k jeho obecné podstatě.“

Ludwig Feuerbach: Podstata křesťanství

Zvíře podle Ludwiga Feuerbacha

- a) nemá rod
- b) není schopné určovat se jako jednotlivé skrze obecno
- c) není schopné být samo sobě předmětem

7. „Žádné dva jazyky nejsou nikdy dost podobné, abychom o nich mohli soudit, že reprezentují stejnou společenskou realitu. Světy, v nichž různé společnosti žijí, jsou různé světy, nikoli jen týž svět opatřený různými nálepkami.“

E. Sapir

Na základě tohoto úryvku můžeme tvrdit, že:

- a) Názor na svět je podmíněn jazykem.
- b) Žádné dva jazyky nejsou dost podobné, aby mohly vyjádřit totéž.
- c) Protože různé jazyky nálepkují svět odlišně, vzniká nesprávný dojem, že místo jediného světa existuje pluralita různých světů.

8. „Nelze podporovat osoby, které dosahují vyššího vzdělání na úkor těch, kteří nestudují. Dokud vláda řídí instituce vyššího vzdělání, tak by ty měly požadovat po studentech školné, které bude odpovídat plným nákladům na vzdělávací a jiné služby, které jsou jim poskytovány.“

Milton Friedman: Svoboda volby

Uvedený výrok pronesl obhájce

- a) liberální ekonomické teorie
- b) keynesiánské ekonomické teorie
- c) teorie mezního užítku

9. „Prostřednictvím pojmu rasa lidé přiřazují sami sebe i druhé k určitým kolektivům. Tyto kolektivity jsou uchopitelné pomocí různých kategorií sociálních identit, k jakým patří například národ, etnická skupina, náboženská komunita, sociální třída či v našem případě rasa. V tomto smyslu je rasa jedním z klasifikačních prostředků, jejichž prostřednictvím se sociální realita uspořádává a jejichž prostřednictvím se určuje místo jednotlivce v sociální realitě. Rasa tedy disponuje intenzivní skupinotvornou silou. Na základě pojmu rasy jsou většinou konstruovány dvě skupiny stojící vzájemně v opozici. Na jedné straně pojem rasy konstituuje rasistickou skupinu (tj. skupinu rasistů, které můžeme vymezit jako subjekty rasismu), na straně druhé konstituuje méně cennou, vůči prvnímu uskupení kontrastní skupinu (o které můžeme mluvit jako o objektu rasismu). Členové druhé jmenované skupiny přitom nemusí předem sdílet skupinovou přináležitost, jež je jim v procesu rasistického nálepkování přisouzena. Častokrát až během následné reakce na stigmatizující praktiky volí jako jednu ze strategií konstrukce své identity právě potvrzení identifikace, jejímž prostřednictvím je definovali rasisté.“
Eva Šlesingerová, Eleonóra Hamar, Csaba Szaló

Na základě tohoto úryvku můžeme říci, že:

- a) na základě rasy jsou konstruovány proti sobě stojící skupiny: minoritní a majoritní
- b) na základě rasy vzniká přirozeně subjekt rasismu (rasisté) a objekt rasismu, jež však nikdy nestojí proti sobě
- c) členové méněcenné skupiny vždy předem sdílejí skupinovou přináležitost, která jim byla přisouzena v rámci rasistického nálepkování

10. „Rozdíl mezi nacionalismem a etnicitou je jednoduchý, pokud zůstaneme na úrovni definic. Nacionalistickou ideologii lze definovat jako etnickou ideologii, která se jménem etnické skupiny dožaduje práva na vlastní stát.“

T. H. Eriksen

Na základě tohoto úryvku můžeme jednoznačně tvrdit pouze to, že:

- a) etnická ideologie je zvláštním druhem nacionalistické ideologie
- b) nacionalismus je širší pojem než etnicita
- c) etnicita může mít státoporné aspirace

10t. = 3b.

Záznamový arch

Vzor písma

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D F H Z

Typ testu **ONBK**

ID

1	☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	11	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	21	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	31	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2	☐ A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	12	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	22	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	32	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3	☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	13	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	23	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	33	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4	☐ A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ E	14	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	24	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	34	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5	☐ A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	15	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	25	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	35	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
6	☐ A ☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	16	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	36	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
7	☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	17	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	37	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
8	☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	18	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	38	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
9	☒ B ☐ C ☐ D ☐ E	19	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	39	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
10	☐ A ☐ B ☒ C ☐ D ☐ E	20	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	40	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
41	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	51	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	61	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	71	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
42	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	52	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	62	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	72	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
43	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	53	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	63	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	73	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
44	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	54	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	64	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	74	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
45	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	55	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	65	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	75	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
46	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	56	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	66	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	76	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
47	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	57	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	67	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	77	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
48	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	58	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	68	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	78	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
49	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	59	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	69	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	79	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
50	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	60	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	70	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	80	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

- Toto je záznamový arch. Do příslušného orámovaného pole v horní části vepište podle uvedeného vzoru písma typ testu, který je uveden v záhlaví testu.
- Správnou odpověď nebo odpovědi (dle zadání testu) označte křížkem tak, aby nepřesahoval okraje bílého políčka.
 A B C D
- Pokud se při vyplňování zmýlíte, vyplňte celou plochu chybně zakřížkovaného pole a označte křížkem správnou odpověď. A B C D
- Po vypršení časového limitu pro vypracování testu odevzdejte záznamový arch a zadání testu doзору v posluchárně podle pokynů, které vám budou sděleny na počátku zkoušky.
- Všechny chyby vzniklé nedodržením těchto pokynů jdou na vrub uchazeče.

